

Не існує загальноприйнятої норми відносно мінімальної допустимої кількості бісфенолу А, а повністю виключити його попадання в організм людини практично неможливо. Жодне міністерство охорони здоров'я в світі офіційно не визначило мінімальної норми бісфенолу А і не внесло його до списку канцерогенних речовин.

Таким чином, проаналізувавши доступні літературні джерела присвячені проблемі широкого використання бісфенолу А в різних матеріалах, знайшовши підтвердження його шкідливої дії на окремі органи і в цілому на організм людини, ми прийшли до необхідності проведення обширних досліджень по виявленню дії бісфенолу А на пацієнтів, що користуються стоматологічними макро та міні конструкціями, до складу яких входять BIS-GMA (бісфенол-гліциділметакрілата), UDMA (уретандіметіл-метакрілату), D3MA (декан-діолдіметакрілата), TEGDMA (тріетілен-гліколметакрілата) на основі бісфенолу А.

Передбачаємо, що подальші наші дослідження дадуть можливість розрахувати питому вагу стоматологічних матеріалів, яка буде вміщувати максимально допустиму кількість бісфенолу А для людського організму.

СТАН ПРООКСИДАНТНО-АНТИОКСИДАНТНОЇ СИСТЕМИ ТА ПРОТЕОЛІТИЧНОЇ АКТИВНОСТІ ФЕРМЕНТІВ У ХВОРИХ З КАНДИДОЗОМ СЛИЗОВОЇ ОБОЛОНКИ ПОРОЖНИНИ РОТА НА ТЛІ ЦУКРОВОГО ДІАБЕТУ ТИПУ 1

Ніколішин А.К., Левицький А.П., Ступак О.П.

ВДНЗУ "Українська медична стоматологічна академія", м. Полтава

ДУ "Інститут стоматології АМН України", м. Одеса

На сьогоднішній день відзначається зростання захворювань, викликаних умовно-патогенною мікрофлорою, в тому числі і дріжджеподібними грибами роду *Candida*. Це зумовлено нераціональним та неконтрольованим використанням в медицині антибіотиків, антисептиків, гормональних препаратів, зниженням імунологічної реактивності організму у хворих, що досить часто призводить до посиленого розмноження грибів роду *Candida*, на тлі стрімкого зниження кількості пробіотичної мікрофлори, розвитку дисбіозу та кандидозу. Особливе місце серед провокуючих факторів розвитку грибкових стоматитів у хворих займає цукровий діабет (ЦД).

У зв'язку з цим, що у хворих при ЦД одним з факторів, який призводить до порушення функціонування органів і систем організму, є пошкодження біологічних клітинних мембран, особливо за рахунок посилення переокисного окиснення ліпідів та збільшення активності протеолітичних ферментів, нам здавалось за доцільне дослідити ферментативний спектр ротової рідини у хворих на ЦД типу 1, а саме: стан вільнорадикального окиснення ліпідів, антиоксидантного захисту та загальної протеолітичної активності як маркера запальних процесів в порожнині рота, і його вплив на розвиток у хворих кандидозного стоматиту для патогенетично обґрунтованого лікування та профілактики кандидозу слизової оболонки порожнини рота (СОПР) у хворих з ЦД типу 1.

Згідно проведених нами досліджень, у хворих на кандидозний стоматит на тлі ЦД типу 1 в ротовій рідині в 1,5 рази збільшується вміст малонового діальдегіду ($0,44 \pm 0,04$ мкмоль/л проти $0,29 \pm 0,02$ мкмоль/л в контрольній групі) та в 2 рази зменшується активність каталази ($0,13 \pm 0,02$ мкат/л проти $0,26 \pm 0,02$ мкат/л в контрольній групі), що свідчить про порушення стану прооксидантно-антиоксидантної системи. Встановлено, що в ротовій рідині у хворих на кандидоз СОПР при ЦД типу 1 в 4 рази збільшується рівень загальної протеолітичної активності ($16,95 \pm 1,43$ нкат/л проти $4,11 \pm 0,52$ нкат/л в контрольній групі), що підтверджує наявність запалення СОПР.

Таким чином, при комплексному лікуванні хворих з кандидозним стоматитом на тлі ЦД типу 1 необхідно використовувати медикаментозні препарати, які мають антиоксидантну дію.

МЕДИКАМЕНТОЗНА ОБРОБКА КОРЕНЕВИХ КАНАЛІВ

Ніколішин А.К., Ступак О.П., Котелевська Н.В.

ВДНЗУ "Українська медична стоматологічна академія", м. Полтава

Для ендодонтичного лікування періодонтиту раніше використовувались механічна, хімічна (медикаментозна) обробка кореневих каналів та їх пломбування. В сучасній стоматології інструментальна обробка кореневих каналів поєднується з медикаментозною, метою якої є формування кореневих каналів у вигляді циліндричної форми з усіченим конусом (методика "Step Back" техніки) або конічної форми (методика "Crown Down" техніки). В зв'язку з інфікуванням системи кореневих каналів, особливо в апікальній дельті, їх медикаментозна обробка займає одне з провідних місць у лікуванні ускладненого карієсу і використовується у вигляді іригації, аплікації та тимчасової obturaції кореневих каналів.

Іригація проводиться з використанням:

- ендодонтичних шприців,
- у поєднанні з механічною обробкою кореневих каналів в звукових та ультразвукових системах,
- гідродінамічної промивки кореневих каналів за допомогою системи RinsEndo фірми "DurrDental", при якій використовується дозоване вприскування антисептиків,